

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Harrastamisen Suomen malli

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lähtökohdat

Hyvä tietopohja:

- Mitä lapset ja nuoret harrastavat – kuinka monelta puuttuu harrastus
- Mitä hyötyä harrastamisesta on
- Syyt harrastuksen keskeyttämiselle ja puuttumiselle tunnetaan

Kouluissa harrastaminen:

- yhteistyö koulun kanssa ja yhteydet oppiaineisiin; harrastusviikko kouluissa syyslukukauden alussa
- koulusta entistä kiinnostavampi paikka oppilaille (kouluviihtyvyyys ja yhteisöllisyys)
- Yhdenvertaisuus (maksuttomuus, mielekkyys, välimatkat)
- mahdollisuus kokeilla ja harrastaa uusia lajeja ja aloja vaikka iltaisin olisi oma ykkösharrastus

Suomen malli hallitusohjelmassa

Lapset ja nuoret voivat hyvin

Taataan jokaiselle lapselle ja nuorelle aito mahdollisuus mieluisaan harrastukseen koulupäivän yhteydessä. Luodaan Islannin mallista suomalainen toteutus.

Suomen malli, mitä tarkoittaa?

- **Päätavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen.** Tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.
- Suomen mallissa yhdistyvät lasten ja nuorten kuuleminen harrastustoiveista, olemassa olevien hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen koordinoiminen sekä koulun ja harrastustoimijoiden yhteistyö.

Suomen mallin toteutus:

Ensimmäinen valtionavustushaku 3.11.-2.12.2020

- ”Erityisavustus kunnille harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen”
- Hakijana, vastuutahona ja koordinaattorina kunta tai kunnat yhdessä
- Hakuilmoitus julkaistaan OKM sivuilla viikolla 44.
- Hakemukset toimitetaan aluehallintovirastoille. Haku aluehallinnon asiointipalvelussa <http://sahkoinenasiointi.ahp.fi>
- Päätökset alkuvuodesta 2021. Seuraava haku keväällä 2021.

Avustuksen tavoite

- Tavoitteena on tukea lasten ja nuorten mieleistä harrastamista koulupäivän yhteydessä. Harrastukset tulee valita ja järjestää *lasten ja nuorten kuulemisesta* saatujen tietojen pohjalta. Täten kuuleminen tulee suorittaa ennen koulukohtaisen *harrastussuunnitelman* laatimista.
- Mukana kaikki harrastukset: liikunta ja urheilu, taide ja kulttuuri, nuorisoala, tiede, luonto, kädentaidot.
- Kunnat voivat hyödyntää opetus- ja kulttuuriministeriön Koululaiskyselyä 2020 kuulemisen välineenä tai järjestää oman kuulemisen. Kuulemisessa tulee kysyä lasten ja nuorten harrastustoiveita koulukohtaisesti.

Ketkä toimivat harrastusten järjestäjinä?

- *Harrastuksen järjestäjinä* voivat olla urheiluseurat, kulttuuritoimijat, nuorisoyhdistykset, kunnat ja muut harrastustoimintaa järjestävät yhteisöt, jolla on osaamista lasten ja nuorten kanssa toimimisesta.
- Harrastaminen voi olla myös nuorten omaehtoista harrastamista valvotussa ympäristössä.
- Kuulemisesta saadun tiedon perusteella kunta kokoaa lasten toiveita toteuttavat harrastusten järjestäjät, jotka voivat olla paikallisia, alueellisia tai valtakunnallisia toimijoita.

Harrastustoiminta koulupäivän yhteydessä

- toiminta pääsääntöisesti koulun tiloissa tai poikkeustapauksissa koulua lähellä olevissa tiloissa
- huomioiden lasten ja nuorten jaksaminen ja aikataulut
- säännöllistä ja viikoittaista
- alkaa tammi-helmikuussa ja päättyy touko-kesäkuussa 2021 (pilotti-vaihe)
- suunnattu perusopetuksen vuosiluokille 1-9 sekä lisäopetuksen oppilaille.
- 1.–2. luokkalaiset lasten, jotka ovat mukana aamu- ja iltapäivätoiminnassa, osallistuminen Suomen mallin harrastustoimintaan voi tapahtua myös niin, että harrastusten järjestäjät ohjaavat harrastustoimintaa aamu- ja iltapäivätoiminnan puitteissa.

Suomen malli – raha toimintaan!

- Avustus kohdistuu pääasiallisesti harrastusten ohjaajien ja erityisen tuen tarpeessa olevien lasten ja nuorten avustajien palkkakuluihin sekä matka- ja materiaalikuluihin.
- Avustuksesta pieni osa (10-20%) voidaan kohdistaa kohtuullisiin koordinoitinkuluihin. Koordinaattorin tehtävänä on organisoida harrastustoiminta mahdolliseksi kaikille.
- Avustus on enintään 80% hankkeen kokonaiskustannuksista.

Hakemusten arviointikriteerit

- Lasten ja nuorten kuulemisen laajuus ja laatu
- Kuulemisesta saadun tiedon hyödyntäminen toimintasuunnitelmassa
- Lasten ja nuorten määrä, jotka voivat osallistua toimintaan
- Paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten harrastustoimijoiden määrä ja harrastusten monipuolisuus mukaan lukien harrastuksissa käytettävien kielten monipuolisuus
- Harrastussisältöjen innovatiivisuus
- Paikalliset erityispiirteet
- Viestintäsuunnitelma

Suomen malli, miten käynnistyy?

Harrastusviikko
kouluissa
2.–7.11.2020

Valtionavustushaku
3.11.-2.12.2020
10 miljoonaa euroa

Jatkossa haku keväisin
ja hankkeet
lukuvuosittain
14,5 miljoonaa euroa

SUOMENMALLI

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Lasten ja nuorten kuuleminen osana avustushakua

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lapsille ja nuorille **mieluisia** harrastuksia

- Tarvitaan lasten ja nuorten kuuleminen harrastustoiveista
- Kuulemisesta saadun tiedon pohjalta harrastussuunnitelma: näitä toiveharrastuksia järjestetään meidän kunnan kouluissa
- Kokemuksemme mukaan lapsilla ja nuorilla paljon toiveita ja toiveet erilaisia kunta- ja koulukohtaisesti
- Kuuleminen kyselyillä: Koululaiskysely ja kuntien omat, laajat kyselyt (jokaisen lapsen ja nuoren toive mukana)
- Kyselyssä avovastausmahdollisuus – kunnalle arvokkaita lasten ja nuorten viestejä, näkemyksiä ja ehdotuksia.

Koululaiskysely 2020

Jokaisen koululaisen kuuleminen hänen harrastustoiveistaan koulupäivän yhteydessä

- Koodit ja vastausohjeet lähetetään koulujen rehtoreille.
- Vastaaminen koulu-koodilla, tyttö/poika/muu/-), luokka
- Kunnalle excel-tulokset: mitä harrastuksia toivotaan mihinkin kouluun
- Uudistettu kysely (mm. harrastusten määrä, kuvitus), toimii hyvin puhelimissa, saavutettava.
- Avautuu ennen avustushakua. Auki joulukuuhun asti.
- Tulokset käyvät niin pilottihakuun kuin kevään hakuun.

Ja sitten toiveita toteuttamaan!

Superliukurit, Porin lastenkulttuurikeskus

Kiitos!

SUOMENMALLI

@okmfi

minedu.fi/suomen-malli

